

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. heinäkuuta 2024
(OR. en)

11601/24

PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	11022/24 INIT + COR 1
Asia:	Neuvoston päätelmät unionin yhteisrahoituksesta kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäohjelmille sekä hätätoimenpiteille

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (maatalous ja kalastus) 4037. istunnossaan 24. kesäkuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät unionin yhteisrahoituksesta kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäohjelmille sekä hätätoimenpiteille.

**Neuvoston päätelmät unionin yhteisrahoituksesta kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäohjelmille
sekä hätätoimenpiteille**

1. Sisämarkkinaohjelma on unionin rahoitusväline sellaisten jäsenvaltioissa toteutettavien toimien tukemiseksi, joilla pyritään muun muassa varmistamaan eläin- ja kasvinterveyden korkea taso Euroopan unionissa. Viime vuosina jäsenvaltioiden eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualan torjunta- ja hävittämishjelmiin osoitettu unionin yhteisrahoitusosuus on laskenut merkittävästi aiempiin vuosiin verrattuna. Jäsenvaltioissa tämän on katsottu vaikuttavan eläinten ja kasvien terveyden korkeaa tasoa koskevien unionin poliittisten tavoitteiden saavuttamiseen.
2. Tässä yhteydessä puheenjohtajavaltio Belgia otti tehtäväkseen arvioida yhteisrahoituksen vähenemisen vaikutusta ja kustannusten yleistä kasvua viime vuosien ajalta eläin- ja eläinlääkintätyöryhmälle (eläinlääkintäpäälliköt) ja kasvi- ja kasvinterveystyöryhmälle (kasvinterveyspäälliköt) osoitettujen kyselyjen perusteella.
3. Tämän ilmoituksen liitteessä oleva ehdotus neuvoston päätelmiksi perustuu näiden kyselyjen tuloksiin ja edellä mainituissa kahdessa työryhmässä käytyihin keskusteluihin, ja kaikki valtuuskunnat ovat tukeneet sitä työryhmätasolla¹.
4. Edellä esitetyn perusteella pysyvien edustajien komiteaa (Coreper I) pyydetään
 - a) vahvistamaan yhteisymmärryksensä tämän ilmoituksen liitteessä olevista päätelmistä,
 - b) suosittamaan, että neuvosto hyväksyisi tämän ilmoituksen liitteenä olevat päätelmät.

¹ Neuvoston/asiantuntijoiden kokous (AGRI – eläinlääkintä, kasvinsuojelu) 10. kesäkuuta 2024 ja sitä seurannut epävirallinen kuuleminen (WK 8338/2024).

Neuvoston päätelmät

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. PAINOTTAA, että eläin- ja kasvinterveyden korkean tason ylläpitäminen on unionille olennaisen tärkeää, koska tällä on keskeinen rooli ihmisten terveyden, elintarviketurvan ja -turvallisuuden, luonnon monimuotoisuuden ja unionin taloudellisen vaurauden kannalta.
2. KOROSTAA, että eläin- ja kasvinterveyden tukeminen on ratkaisevan tärkeää maatalousalan kannalta, ja TÄHDENTÄÄ, että tehokas eläin- ja kasvinterveyden hallinta, mukaan lukien seuranta- ja hävittämistoimenpiteet, on olennaisen tärkeää tuontituotteiden ja sisämarkkinoiden turvallisuuden takaamiseksi ja viennin turvaamiseksi.
3. KOROSTAA, että kasvintuhoojien ja eläintautien aiheuttama kasvava uhka, joka juontuu matkustajien liikkumisesta, ilmastomuutoksesta ja jatkuvasti kasvavasta maailmanlaajuisesta kaupasta, lisää riskiä eläin- ja kasvinterveyteen kohdistuvista haitallisista vaikutuksista.
4. PAINOTTAA, että kasvintuhoojien ja eläintautien mahdollisen leviämisen ehkäiseminen ja varhainen havaitseminen on äärimmäisen tärkeää, koska hävittämistoimenpiteiden kustannukset ovat korkeampia, mukaan lukien rahoituskustannukset ja kustannukset, jotka liittyvät ihmisten terveyteen, ympäristöön, ekosysteemeihin ja yhteiskuntaan kohdistuviin vaikutuksiin sekä kansalaisten näkemyksiin kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin.
5. PALAUTTAA MIELEEN, että kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäalan ohjelmien sekä hätätoimenpiteiden vuotuista unionin yhteisrahoitusosuutta on alennettu 60 prosenttia kaudella 2023–2027, koska näihin ohjelmiin aiemmin osoitettuja määrärahoja on kohdennettu uudelleen ennakoimattomien terveyskriisien ratkaisemiseksi.

6. KOROSTAA, että unionin yhteisrahoituksen soveltamisalan (rahoituskelpoiset tuholaiset/taudit) ja sen yhteisrahoitusosuuden supistuminen yhdessä kustannusten nousun kanssa on vaikuttanut kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäviranomaisien valmiuksiin toteuttaa tehokasta seuranta-ennaltaehkäisyä ja varhaista havaitsemista koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.
7. HUOMAUTTAA, että on tarpeen keventää hallinnollista taakkaa, joka johtuu esimerkiksi unionin yhteisrahoittamien avustusten hallinnoinnista. Hallinnoinnin kuluosuus avustuksen määrästä on erityisen suhteeton johtuen unionin yhteisrahoitusosuuden vähenemisestä.
8. KOROSTAA, että on ratkaisevan tärkeää, että toimivaltaisilla viranomaisilla on käytettävissään riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit tarvittavien tehtävien suorittamiseksi, kun otetaan huomioon yhteinen terveys -mallissa toteutettavien eläin- ja kasvinterveyden aloihin liittyvien tehtävien laaja kirjo ja monimutkaisuus.

Kasvinterveys

9. KOROSTAA kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) 2016/2031 merkitystä. Asetuksella pyritään estämään karanteenituhoojien ja uusien kasvintuhoojien pääsy EU:hun ja leviäminen EU:ssa.
10. KOROSTAA, että mahdollisten kasvintuhoojien esiintymien ehkäiseminen ja varhainen havaitseminen on äärimmäisen tärkeää erityisesti prioriteettituhoojien osalta, koska niiden aiheuttamat taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset uhkat EU-maille ovat tasoltaan vakavimpia.
11. PAINOTTAA LISÄKSI, että karanteenikasvintuhoojien seuranta ja leviämisen hallinta on erityisen haastavaa ja erittäin monimutkaista, koska kyseessä on noin 400 unionikaranteenituhoojaa ja -tuhoojaryhmää, jotka koskevat monia kasvilajeja ja kasvituotteita monenlaisissa ympäristöissä (metsät, maatalous ja kaupunkialueet).

12. TÄHDENTÄÄ, että uuden kasvinterveysjärjestelmän täytäntöönpano on lisännyt jäsenvaltioiden tehtäviä ja työtaakkaa huomattavassa määrin erityisesti seuranta- ja hävittämistoimenpiteiden osalta.
13. HUOMAUTTAA, että kasvinsuojeluohjelmia ja hätätoimenpiteitä koskeva unionin yhteisrahoitus on olennainen osa uutta kasvinterveysjärjestelmää ja sisämarkkinaohjelmaa sekä välttämätön osatekijä niiden tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
14. TUNNUSTAA tässä yhteydessä kasvintuhoojien laadullisten ja määrällisten kartoitusten toteuttamisen merkityksen erityisesti prioriteettituhoojien osalta, ja ON ERITTÄIN HUOLISSAAN siitä, että unionin yhteisrahoituksen soveltamisalan ja yhteisrahoitusosuuden supistamisen vaikutukset tuntuvat jo nyt ja saattavat vaarantaa varhaisen havaitsemisen tavoitteen ja että nykyisestä kasvinterveyslainsäädännöstä ja -ohjelmista johtuvien velvoitteiden täyttämisestä tulee haastavampaa.
15. PAINOTTAA, että kasvinterveyden tukeminen on myös maatalousalan tukemista, koska sen myötä tarve torjua uusia tuhoajia tai karanteenituhoojia poistuu tai vähenee, ja viljelijät voivat sen vuoksi paremmin toteuttaa integroitua tuholaiistorjuntaa.

Eläinterveys

16. MUISTUTTAA, että eläinlääkintäalan ohjelmien ja kiireellisten toimenpiteiden yhteisrahoitusmekanismi on ollut käytössä jo vuosia. Se on osoittautunut hyödylliseksi, koska sen avulla on hävitetty monia tauteja useissa jäsenvaltioissa ja parannettu eläinterveystilannetta monien muiden tautien osalta.
17. KOROSTAA, että eläinterveyden korkean tason säilyttäminen on EU:lle tärkeä tavoite, koska sillä on ihmisten terveyden kannalta merkittävä rooli zoonoottisten tautien torjunnan sekä paremman elintarviketurvallisuuden ja elintarviketurvan johdosta ja koska se vähentää tarvetta käyttää hoidossa mikrobilääkkeitä ja siten pienentää mikrobilääkeresistenssin riskiä.

18. PANEE MERKILLE, että yhteisrahoituksen soveltamisalan ja yhteisrahoitusosuuden supistaminen on jo vaikuttanut eläinterveyden korkean tason saavuttamiseen joissakin jäsenvaltioissa, koska se on siirtänyt lisäkustannuksia viljelijöille ja toimivaltaisille viranomaisille ja pakottanut ne priorisoimaan uudelleen eläinten terveyttä koskevia ohjelmia, ja TOTEAA, että joidenkin jäsenvaltioiden kyky ehkäistä ja torjua muita kuin luokkiin A ja B kuuluvia tauteja on myös uhattuna.
19. TOTEAA, että kaikki jäsenvaltiot odottavat entistä kielteisempiä vaikutuksia eläinten terveyteen ja hyvinvointiin tulevaisuudessa.
20. TOISTAA huolensa jäsenvaltioiden nykyisestä työmäärästä ja hallinnollisesta rasitteesta.
21. KOROSTAA PAINOKKAASTI, että koska on vaarana, että EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla ei pystytä tarjoamaan asianmukaista rahoitusta, nykyisestä eläinterveyssäännöstöstä ja asiaa koskevista ohjelmista johtuvien velvoitteiden täyttämisestä tulee entistä haastavampaa, ja KOROSTAA, että tämä saattaa vähentää eläinterveyden yhdenmukaisuutta EU:ssa.

SEN VUOKSI EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

22. KEHOTTA Euroopan komissiota unionin monivuotisen rahoituskehysten[...] enimmäismääriä noudattaen pohtimaan sellaista kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäohjelmien ja hätätoimenpiteiden rahoituksen tasoa ja tapaa, joka
- a) on oikeassa suhteessa eläin- ja kasvinterveyttä koskevan järjestelmän tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaviin resursseihin;
 - b) tarjoaa myös riittävää joustoa, jotta voidaan ottaa huomioon kasvintuhoojista ja eläintautien purkauksista johtuvat äkilliset kriisitilanteet;
 - c) ottaa huomioon[...]henkilöstöstä ja laboratorioanalyyseistä juontuvat kustannukset, joiden raportoidaan kasvaneen merkittävästi.

23. KEHOTTA Euroopan komissiota tutkimaan keinoja parantaa unionin sisämarkkinaohjelman (elintarvikeketjua koskeva osio) puitteissa yhteisrahoittamien kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäohjelmien sekä hätätoimenpiteiden hallinnointia ja keventää hallinnollista taakkaa erityisesti
- a) yhdenmukaistamalla unionin yhteisrahoittamien avustusten hakumenettely muiden raportointivaatimusten kanssa;
 - b) tarkastelemalla kriittisesti tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa unionin yhteisrahoittamien avustusten hakumenettelyssä vaadittuja tietoja, jotta voidaan vähentää kyseisten tietojen yksityiskohtaisuutta ja mukauttaa ne paremmin käytäntöön;
 - c) varmistamalla järjestelmämuutoksia tai talousarvioon mahdollisesti tehtäviä muutoksia koskeva oikea-aikainen tiedottaminen;
 - d) yksinkertaistamalla unionin yhteisrahoituksen tätä osaa koskevaa prosessia esimerkiksi tekemällä hakualustasta käyttäjäystävällisempi ja laatimalla kattavat ja helposti saatavilla olevat ohjeet ottaen huomioon, että tätä prosessia sovelletaan jäsenvaltioille myönnettäviin suoriin avustuksiin kilpaileville yhteisöille myönnettyjen avustussopimusten sijaan.
24. KEHOTTA Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan jäsenvaltioiden välisten tehokkaampien ja kohdennetumpien yhteistyökeinojen tutkimista kasvintuhoojien ja eläintautien ehkäisytoimien tehostamiseksi, esimerkiksi panemalla täytäntöön eläinten terveyttä koskevia yhteisiä rokotuspolitiikkoja tai edistämällä jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä kasvien terveyden seurannan alalla, ja tehostamaan niiden hävittämisen ja leviämisen estämisen hallinnointia.
-